

พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช*

ECOTOURISM BEHAVIORS OF THAI TOURISTS VISITING KIRIWONG COMMUNITY, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ภัทรวรรณ แทนทอง¹*, ทิวาภรณ์ สุบรรณวงศ์²

Phattarawan Tantong^{1*}, Tiwaporn Subanawong²

¹คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา ประเทศไทย

¹Faculty of Economics and Business Administration, Thaksin University, Songkhla, Thailand

²สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

²School of Management, Walailak University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: wantantong@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การวิจัยเป็นแบบเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมานด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square) ผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20 - 30 ปี ไม่ประกอบอาชีพ (เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และมีสถานภาพโสด ด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเยือนหมู่บ้านคีรีวงมากกว่า 2 ครั้ง จุดประสงค์หลักคือการพักผ่อน/นันทนาการ การเดินทางใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ แรงจูงใจด้านกายภาพคือความเป็นธรรมชาติและบรรยากาศดี ส่วนแรงจูงใจด้านจิตวิทยาคือความเพลิดเพลินจากกิจกรรม ช่องทางรับรู้ข้อมูลส่วนใหญ่คือสื่ออินเทอร์เน็ต กิจกรรมยอดนิยม ได้แก่ การชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ รวมถึงการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน คือการได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน รองลงมาคือศึกษาวิถีชีวิตชุมชน นิยมซื้อของที่ระลึกประเภทผลไม้แปรรูป ระยะเวลาพำนักเฉลี่ยประมาณ 2 วัน และส่วนใหญ่มีความตั้งใจแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยว และผลการทดสอบสถิติไคสแควร์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และ สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยสะท้อนแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: พฤติกรรมนักท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, ชุมชนคีรีวง

Abstract

This study aims 1) to examine the ecotourism behavior of tourists visiting Kiriwong Community, Nakhon Si Thammarat Province, and 2) to investigate the relationship between

personal factors and ecotourism behavior. A quantitative approach was employed using a questionnaire to collect data from 420 respondents selected through convenience sampling. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, and standard deviation, as well as inferential statistics through the Chi-square test. The results indicated that most tourists were female, aged 20 to 30 years, students, holding a bachelor's degree, earning less than 15,000 baht per month and being single. Regarding ecotourism behavior, most tourists had visited Kiriwong Community more than twice, primarily for relaxation and recreational activities. They mainly traveled by car or motorcycle. Physical motivation was influenced by the natural environment and pleasant atmosphere, while psychological motivation stemmed from enjoyment of various activities. Physical motivation was driven by the natural environment and pleasant atmosphere, while psychological motivation resulted from enjoyment of various activities. The main source of travel information was the internet. Popular activities included appreciating natural abundance, as well as participating in community-based tourism. Regarding community-based tourism behavior of tourists, they enjoyed learning about the processing of tie-dye fabrics and fruit products. They purchased processed fruit products, as souvenirs. The average length of stay was approximately two days, and most respondents expressed an intention to recommend Kiriwong Community to others. The Chi square test revealed that personal factors including gender, age, occupation, education level, income level and marital status were significantly related to ecotourism behavior at the 0.05 significance level. The research findings reflected ecotourism trends of new generation and could be used as basic information for the community in terms of sustainable community-based tourism development.

Keywords: Tourist Behavior, Ecotourism, Khiriwong Community

บทนำ

อุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สรุปลสถิติปี 2567 ว่านักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยรวม 35.54 ล้านคน สร้างรายได้ 1.67 ล้านล้านบาท ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย 198.69 ล้านคน-ครั้ง สร้างรายได้ 9.5 แสนล้านบาท ก่อให้เกิดรายได้รวมตลาดในประเทศและต่างประเทศเป็นจำนวน 2.62 ล้านล้านบาท (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2568) จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นจังหวัดที่มากด้วยประวัติศาสตร์และธรรมชาติที่สวยงาม หนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจคือ ชุมชนบ้านคีรีวง ตั้งอยู่ในตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2567 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช มีจำนวน 4,288,606 คน (ระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดนครศรีธรรมราช, 2568) และ จังหวัดนครศรีธรรมราชมีรายได้จากการท่องเที่ยว 15,169 ล้านบาท (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา, 2567) ชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา มีธรรมชาติที่สวยงาม เป็นชุมชนที่โอบล้อมไปด้วยภูเขา หนึ่งในนั้นคือเขาหลวง ซึ่งเป็นภูเขาสูงที่สุดในภาคใต้ เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำ มีคลองท่าดีเป็นคลองสายหลักที่ไหลผ่านหมู่บ้าน บ้านคีรีวง มีวิถีชีวิตแบบชาวสวน อยู่กับธรรมชาติ อาชีพหลักคือการทำสวนผลไม้ผสม เรียกว่า “สวนสมรม” เช่น มังคุด เงาะทุเรียน สะตอ เคยได้รับรางวัลอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประจำปี พ.ศ. 2541 รางวัลชุมชนต้นแบบในการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประเภทเมืองและชุมชน (ชุมชนบ้านคีรีวง, 2568) จุดเล่นน้ำหลักอยู่ในบริเวณ “หนานหินทำนาหา” ซึ่งบริเวณนั้นมีสะพานแขวนข้ามลำธารเป็นเอกลักษณ์เด่น ยังมีร้านอาหารให้บริการอยู่หลายร้าน จุดที่นักท่องเที่ยวนิยมแวะถ่ายภาพเป็นที่ระลึกเมื่อเดินทางมาถึงบ้านคีรีวง คือ “สะพานบ้านคีรีวง คลองท่าดี” ซึ่งเป็น

สะพานคอนกรีต ตั้งอยู่ในบริเวณทางเข้าหมู่บ้าน เป็นจุดที่มองเห็นลำธารที่ไหลผ่านกลางหมู่บ้านโดยมีทิวเขาน้อยใหญ่เป็นฉากหลังสวยงาม (ชุมชนบ้านศรีวัง, 2568)

พฤติกรรมผู้บริโภค คือ การศึกษาว่าบุคคล กลุ่มคน หรือองค์กร เลือกซื้อและใช้จ่ายสินค้า บริการ ไอเดีย หรือประสบการณ์ เพื่อตอบสนองความต้องการและความปรารถนาของตน เป็นการศึกษาถึงเหตุจูงใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการซื้อและใช้สินค้า และบริการต่าง ๆ โดยเริ่มจากสิ่งกระตุ้น ซึ่งมีทั้งการกระตุ้นทางการตลาด และการกระตุ้นอื่น ๆ ที่ถูกส่งไปยังความรู้สึกนึกคิดของผู้บริโภค ผ่านกระบวนการทางจิตวิทยา (ปัจจัยภายใน) และลักษณะของผู้บริโภค (ปัจจัยภายนอก) ซึ่งจะนำไปสู่กระบวนการตัดสินใจ และการตัดสินใจซื้อในที่สุด (Kotler, P. & Keller, K. L., 2016) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว เป็นการกระทำทุกอย่างของนักท่องเที่ยวไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม เพื่อตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสภาพการณ์ใดสภาพการณ์หนึ่ง (Uthayan, C., 2008) พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลตัดสินใจในการซื้อบริการ วิธีการซื้อ และวิธีการใช้บริการนั้น จากกระบวนการตลาด ตลอดจนปัจจัยภายนอกต่าง ๆ เช่น สถานภาพของบุคคล ครอบครัว ซึ่งส่งผลให้แต่ละบุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน (กุลวรา สุวรรณพิมล, 2556) พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันมีความต้องการที่สลับซับซ้อนในด้านของการบริโภคมากขึ้น และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา (Srithammasak, N. & Akkasin, S., 2561)

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจังหวัดนครศรีธรรมราชมีนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมาก แต่ยังไม่พบการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนศรีวัง ชูติกานต์ ยินดีสุข ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ประกอบอาชีพ นักเรียน/ นักศึกษา เป็นโสดมีการศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างเคยไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น ชายหาด น้ำตก เกาะ ภูเขา เดินทางท่องเที่ยวในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ มีจุดประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยว คือเพื่อพักผ่อนทั้งร่างกายและจิตใจ ค้นหาข้อมูลจากกระตุนอินเทอร์เน็ตพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่กลุ่มตัวอย่างปฏิบัติมากที่สุดอันดับแรกๆ ได้แก่ การรักษาสิ่งแวดล้อมและไม่ทำลายกับชุมชน และการเลือกกิจกรรมท่องเที่ยวหรือธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และผลการศึกษาพบว่า พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ สถานภาพการสมรส รายได้และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันส่งผลให้ทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยแตกต่างกัน (ชูติกานต์ ยินดีสุข, 2559) นอกจากนี้ สาลินี ทิพย์เพ็ง และกุลดารา เพียรเจริญ ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดสงขลา หลังวิกฤติโควิด-19 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพโสด มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ท่องเที่ยวหรือเพื่อพักผ่อนในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ ระยะเวลาในการพักผ่อน 2 คืน และเลือกใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะ ในการเดินทาง (สาลินี ทิพย์เพ็งและกุลดารา เพียรเจริญ, 2565); (กิตติยา ดาวเวียงกัน และลัดดา ปินตา, 2563) พบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวสถานี่เกษตรหลวงอ่างขาง และสถานี่เกษตรหลวงอินทนนท์ เดินทางร่วมกับคนในครอบครัว เดินทางเพื่อท่องเที่ยวหรือพักผ่อน นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในฤดูหนาว ส่วนใหญ่รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวจากอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามผลการวิจัยสะท้อนว่างานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศขนาดใหญ่ หรือพื้นที่ที่มีการพัฒนาแล้ว และผลการวิจัยมักจะเป็นลักษณะเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การมาท่องเที่ยว ช่องทางการรับรู้แหล่งท่องเที่ยว แต่ไม่พบผลการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมอื่นๆ ที่น่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวแห่งเดียวกัน เช่น แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน นอกจากนี้พบว่าการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในบริบทของชุมชนท้องถิ่นที่มีการจัดการตนเอง เช่น ชุมชนศรีวัง ยังมีอยู่อย่างจำกัด สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนศรีวัง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาส่งผลให้ไม่ทราบประชากรที่แน่ชัด การคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม จึงใช้สูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างของ คอแครน (Cochran, W. G., 1997) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95.0 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5.0 จำนวนขนาดตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 385 คน แต่ได้เพิ่มกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 420 คน เพื่อเป็นการลดความคลาดเคลื่อน ทำให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยทำการเก็บข้อมูลโดยทำการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นจากการศึกษาเอกสารและทบทวนทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และสถานภาพ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ใช้มาตราวัดนามบัญญัติ (Nominal scale) ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับ พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวเดินทางมายังชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช มีลักษณะคำถามแบบมีหลายคำตอบให้เลือก (Multiple Choice Questions) ใช้มาตราวัดนามบัญญัติ (Nominal Scale) 10 ข้อ (ข้อ 1-10) และมาตราวัดเรียงลำดับ (Ordinal Scale) 1 ข้อ (ข้อ 11)

1. ท่านเคยมาท่องเที่ยวคีรีวงครั้งที่เท่าไร
2. ส่วนใหญ่ท่านมาท่องเที่ยวคีรีวงเพื่อวัตถุประสงค์อะไร
3. ท่านเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวงโดยวิธีใด
4. แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวงของท่านคืออะไร
5. แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยวในการมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวงของท่านคืออะไร
6. ท่านรับรู้ / รู้จักแหล่งท่องเที่ยวนี้จากช่องทางใด
7. รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของท่านคือข้อใด
8. รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนของท่านคือข้อใด
9. ส่วนใหญ่ท่านซื้อของฝาก ของที่ระลึก ประเภทใด
10. ท่านจะแนะนำให้ผู้อื่นมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวงใช่หรือไม่
11. ท่านใช้ระยะเวลาที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวกี่วัน

ผู้วิจัยได้ทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือวิจัย โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทดสอบความเที่ยงตรง โดยการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง หรือ ค่า IOC ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ นั่นคือมีค่า IOC 0.60 - 0.90 และมีการหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 ราย เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, L. J., 1970) ซึ่งได้ค่า 0.89 แสดงว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลปฐมภูมิกับผู้เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยแบบสอบถามโดยให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับการวิเคราะห์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว และทำการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ด้วยค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวงอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 52.6 อายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.1 ไม่ประกอบอาชีพ (เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 41.7 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 57.6 มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.6 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 65.2

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนบ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวที่หมู่บ้านคีรีวงมากกว่า 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 45.7 รองลงมาคือมาเที่ยวครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 36.2 มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ/นันทนาการ (Scenic tourism) คิดเป็นร้อยละ 73.6 รองลงมาคือมีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมเพื่อน /ญาติ คิดเป็นร้อยละ 7.9 ลักษณะในการเดินทางมาโดยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 81.9 รองลงมาใช้วิธีการเดินทางโดยรถโดยสารบริษัทนำเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 9.8 มีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวด้านกายภาพคือ หมู่บ้านคีรีวงมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและบรรยากาศดีคิดเป็นร้อยละ 66.2 รองลงมาคือมีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ มีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เป็นเอกลักษณ์ คิดเป็นร้อยละ 12.1 มีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวด้านจิตวิทยาคือ หมู่บ้านคีรีวงสามารถให้ความเพลิดเพลินจากการทำกิจกรรม เช่น ปั่นจักรยานชมวิวดูทิวทัศน์ท่องเที่ยว น้ำตกคีรีวง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 40.0 รองลงมาคือให้ความเพลิดเพลินจากการเรียนรู้วิถีชีวิตของคนในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 30.2

ผลการศึกษายังพบว่านักท่องเที่ยวมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว คือช่องทางการรับรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาคือเพื่อน /คนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 41.9 รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือท่องเที่ยวชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติเช่น ภูเขา น้ำตก คิดเป็นร้อยละ 67.9 รองลงมาคือท่องเที่ยวชมภูมิทัศน์โดยรวมของชุมชน คิดเป็นร้อยละ 23.1 รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนคือการได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ผ้ามัดย้อม ผลไม้แปรรูป เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาคือศึกษาวิถีชีวิตชุมชน คิดเป็นร้อยละ 47.4 นิยมซื้อของที่ระลึกประเภทผลไม้แปรรูป เช่น ทุเรียนกวน มังคุดกวน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคือผ้ามัดย้อม /ผ้าบาติก สบู่เปลือกมังคุด คิดเป็นร้อยละ 32.6 และ

นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่จะแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง ร้อยละ 92.1 และไม่แนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง คิดเป็นร้อยละ 7.9 นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยประมาณ 2 วัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว สรุปดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	เพศ		อาชีพ		ระดับการศึกษา		อายุ		รายได้		สถานภาพ	
	Sig.	สัมพันธ์	Sig.	สัมพันธ์	Sig.	สัมพันธ์	Sig.	สัมพันธ์	Sig.	สัมพันธ์	Sig.	สัมพันธ์
1. จำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยว	.025*	✓	.026*	✓	.140	✗	.000*	✓	.110	✗	.259	✗
2. วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว	0.856	✗ ✗	.000*	✓	.000*	✓	.000*	✓	.000*	✓	.000*	✓
3. ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง	.601	✗	.009*	✓	.000*	✓	.000*	✓	.004*	✓	.000*	✓
4. แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว	.203	✗	.000*	✓	.000*	✓	.000*	✓	.000*	✓	.000*	✓
5. แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว	.045*	✓	.240	✗	.000*	✓	.001*	✓	.012*	✓	.001*	✓
6. การรับรู้/การรู้จักแหล่งท่องเที่ยว	.093	✗	.000*	✓	.000*	✓	.001*	✓	.073	✗	.000*	✓
7. ช่วงเวลาท่องเที่ยว	.864	✗	.052	✗	.341	✗	.052	✗	.092	✗	.077	✗
8. รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	.434	✗	.008*	✓	.001*	✓	.001*	✓	.019*	✓	.000*	✓
9. รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน	.596	✗	.165	✗	.862	✗	.051	✗	.135	✗	.518	✗
10. การซื้อของฝากของที่ระลึก	.000*	✓	.001*	✓	.005*	✓	.274	✗	.572	✗	.048*	✓
11. การแนะนำผู้อื่น	.007*	✓	.003*	✓	.126	✗	.990	✗	.044*	✓	.232	✗

หมายเหตุ * หมายถึง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

✓ หมายถึง มีความสัมพันธ์ มีค่า Significance ที่น้อยกว่า 0.05

✗ หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ มีค่า Significance ที่มากกว่า 0.05

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวเดินทางมายังชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

- 1) เพศ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4 ด้านคือ 1.1) จำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยว 1.2) แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว 1.3) การซื้อของฝาก ของที่ระลึก และ 1.4) การแนะนำผู้อื่น
- 2) อาชีพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ($p \leq 0.05$) 7 ด้านคือ 2.1) จำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยว 2.2) วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว 2.3) ลักษณะการเดินทาง 2.4) แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว การรับรู้ / รู้จักแหล่งท่องเที่ยว 2.5) รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2.6) การซื้อของฝาก ของที่ระลึก และ 2.7) การแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง
- 3) ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ($p \leq 0.05$) 7 ด้านคือ 3.1) วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว 3.2) ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง 3.3) แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว 3.4) แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว 3.5) การรับรู้ / การรู้จัก แหล่งท่องเที่ยว 3.6) รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ 3.7) การซื้อของฝากของที่ระลึก
- 4) อายุ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ($p \leq 0.05$) 7 ด้านคือ 4.1) จำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยว 4.2) วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว 4.3) ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง 4.4) แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว 4.5) แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว 4.6) การรับรู้ / การรู้จักแหล่งท่องเที่ยว และ 4.7) รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 5) รายได้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ($p \leq 0.05$) 6 ด้านคือ 5.1) วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว 5.2) ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง 5.3) แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว 5.4) แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว 5.5) รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ 5.6) การแนะนำผู้อื่น
- 6) สถานภาพ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ($p \leq 0.05$) 7 ด้านคือ 6.1) วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว 6.2) ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง 6.3) แรงจูงใจด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว 6.4) แรงจูงใจด้านจิตวิทยาของแหล่งท่องเที่ยว 6.5) การรับรู้ / การรู้จักแหล่งท่องเที่ยว 6.6) รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ 6.7) การซื้อของฝากของที่ระลึก

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ สามารถอธิบายได้ว่านักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ และ สถานภาพ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผล แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวที่หมู่บ้านคีรีวงมากกว่า 2 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ/นันทนาการ (Scenic tourism) การเดินทางใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ ช่องทางการรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนคีรีวง คือช่องทางการรับรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยใช้รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์เป็นพาหนะ และช่องทางการรับรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยา ดาวเวียงกัน และ ลัดดา ปินตา ที่พบว่า

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ที่มาท่องเที่ยวสถานีวิจัยห้วยขาแข้ง และสถานีวิจัยห้วยขาแข้ง โดยเดินทางเพื่อท่องเที่ยว/พักผ่อน ลักษณะในการเดินทางมาโดยรถยนต์ รถจักรยานยนต์ส่วนตัว ช่องทางการรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว คือช่องทางการรับรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต (กิตติยา ดาวเวียงกัน และลัดดา ปินตา, 2563) และสอดคล้องกับการศึกษาของ สาลินี ทิพย์เพ็ง และกุลดาราร เพียรเจริญ ที่พบว่าในการเดินทางท่องเที่ยว จังหวัดสงขลาของนักท่องเที่ยว เลือกใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นยานพาหนะ (สาลินี ทิพย์เพ็งและกุลดาราร เพียรเจริญ, 2565) ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าสื่อเว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ทันสมัย ง่ายต่อการเข้าถึงของกลุ่มตัวอย่างและสามารถนำเสนอข้อมูลได้หลากหลายน่าสนใจ

นอกจากนั้นผลการศึกษาดูพฤติกรรมนักท่องเที่ยวพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน บ้านคีรีวง โดยเฉลี่ยประมาณ 2 วัน ผลการศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของ สาลินี ทิพย์เพ็ง และกุลดาราร เพียรเจริญ ที่พบว่าระยะเวลาในการพักผ่อนของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา คือ 2 คืน (สาลินี ทิพย์เพ็งและกุลดาราร เพียรเจริญ, 2565) และสอดคล้องกับการศึกษาของ เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ ซึ่งพบว่านักท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน น้อยกว่า 7 วัน (เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ, 2563) ผลการวิจัยที่พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยประมาณ 2 วัน อาจเนื่องมาจากแหล่งชุมชนบ้านคีรีวง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ยังขาดความหลากหลายของสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ร้านอาหารแบบพื้นเมือง หรือร้านค้าของที่สวยงามและบรรยากาศดี ร้านขายของฝากของที่ระลึกที่หลากหลายและมีขนาดใหญ่ รวมทั้งมีข้อจำกัดการเดินทางซึ่งรถสาธารณะมีจำกัด

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวยังพบว่านักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยว ด้านกายภาพคือ หมู่บ้านคีรีวงมีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและบรรยากาศดี และสอดคล้องกับการศึกษาของ เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ ที่พบว่าปัจจัยดึงดูดที่มีระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช ระดับมากที่สุดคือคือ ทรัพยากรทางธรรมชาติที่สวยงามสมบูรณ์ (เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ, 2563) และสอดคล้องกับการศึกษาของ กมลชนก ขุนพระบาท และคณะ ที่พบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกลุ่มมิลเลนเนียลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เดินทางมากับครอบครัว เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามและหลากหลาย วัตถุประสงค์คือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (กมลชนก ขุนพระบาท และคณะ, 2567) ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักท่องเที่ยวมีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง ด้านจิตวิทยา คือ ได้รับความเพลิดเพลินจากการทำกิจกรรม เช่น ปั่นจักรยานชมวิิวทัศน์ท่องเที่ยวบ้านคีรีวง สอดคล้องกับการศึกษาของ กชพรรณ คัดชาชัย ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกะเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ มีการประกอบกิจกรรมปั่นจักรยานมากที่สุด (กชพรรณ คัดชาชัย, 2563)

นอกจากนั้นผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวมีรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ ท่องเที่ยวชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติเช่น ภูเขา น้ำตก นักท่องเที่ยวมีรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน คือ การได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ผ้ามัดย้อม ผลไม้แปรรูป เป็นต้น และนักท่องเที่ยวนิยมซื้อของที่ระลึกประเภทผลไม้แปรรูป เช่น ทุเรียนกวน มังคุดกวน เป็นต้น รวมทั้งมีความคิดเห็นที่จะแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช จากผลการวิเคราะห์รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในการชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติของนักท่องเที่ยว และรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชนคือการได้รับความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชนและนิยมซื้อของที่ระลึกประเภทผลไม้แปรรูป ผลการวิจัยสะท้อนว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุตติกานต์ ยินดีสุข ที่พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ เคยไปแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ เช่น ชายหาด น้ำตก เกาะ ถ้ำ ภูเขา มีการซื้อผลิตภัณฑ์จากชุมชนเพราะเป็นการช่วยสนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว มีกิจกรรมท่องเที่ยวหรือธุรกิจบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (ชุตติกานต์ ยินดีสุข, 2559)

ส่วนที่ 2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวชมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ทุกด้าน คือ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ และ สถานภาพ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยที่ปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้าน คือ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ และ สถานภาพ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยสะท้อนว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ วาสนา ขวัญทองยิ้ม และคณะ ที่พบว่า ในภาพรวมลักษณะทางประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรมในจังหวัดสงขลา (วาสนา ขวัญทองยิ้ม และคณะ, 2566) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริมา พิมแสนนิล ที่พบว่า การใช้กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของหมู่บ้านคีรีวง นำมาเปรียบเทียบกับปัจจัยประชากรศาสตร์จำแนกตามอายุ พบว่าแตกต่างกัน (ศิริมา พิมแสนนิล, 2559) และผลการวิจัยที่ปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้าน คือ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ และ สถานภาพ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ผลการวิจัยสะท้อนว่าสอดคล้องกับการศึกษาของ เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ ที่พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ สถานภาพ ที่อยู่อาศัย (ทวีป) การศึกษา อาชีพ และรายได้ ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในแหล่งท่องเที่ยวขอนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช (เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ, 2563) แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นรินทร์สิริ เชียงพันธ์ ที่พบว่าปัจจัยทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน (นรินทร์สิริ เชียงพันธ์, 2560)

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นแนวคิดเกี่ยวกับข้อคำถามที่ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยข้อคำถาม 11 ข้อ ครอบคลุมด้านพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในชุมชนที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน ซึ่งข้อคำถามมาจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจศึกษาในเรื่องนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีบริบทคล้ายคลึงกับชุมชนคีรีวง นอกจากนี้ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวที่พบว่านักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ และ สถานภาพ ที่พบว่ามีความสัมพันธ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 0.05 ($p \leq 0.05$) ทุกด้าน ผลการศึกษาทำให้ผู้ประกอบการใช้เป็นแนวทางในการกำหนดส่วนแบ่งตลาด (Segmentation) โดยใช้เกณฑ์ปัจจัยส่วนบุคคล และสามารถกำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target) ส่วนใหญ่ได้ชัดเจนขึ้นจากลักษณะความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ผลการวิจัยสะท้อนแนวโน้มการท่องเที่ยวนิเวศของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 20 – 30 ปี ไม่ประกอบอาชีพ (เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา) มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท มีสถานภาพโสด ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนบ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวที่มากกว่า 2 ครั้ง มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ/นันทนาการ (Scenic tourism) ลักษณะในการเดินทางมาโดยรถยนต์/รถจักรยานยนต์/รถจักรยาน ส่วนตัว มีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวด้านกายภาพคือ มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและบรรยากาศดี มีแรงจูงใจในการมาท่องเที่ยวด้านจิตวิทยาคือ ให้ความเพลิดเพลินจากการทำกิจกรรม เช่น ปั่น

จักรยานชมวิวิททัศน์ ท่องเที่ยวน้ำตกคีรีวง นักท่องเที่ยวมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว คือช่องทางการรับรู้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต นักท่องเที่ยวใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยประมาณ 2 วัน รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือท่องเที่ยวชมความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติเช่น ภูเขา น้ำตก รูปแบบพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน คือการให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ผ้ามัดย้อม ผลไม้แปรรูป เป็นต้น นิยมซื้อของที่ระลึกประเภทผลไม้แปรรูป เช่น ทูเรียนกวน มังคุดกวน เป็นต้น และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่จะแนะนำผู้อื่นให้มาท่องเที่ยวหมู่บ้านคีรีวง ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ทุกด้าน คือเพศ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ และสถานภาพ มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกด้าน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว โดยเฉลี่ยประมาณ 2 วัน อาจเนื่องมาจากชุมชนบ้านคีรีวง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ ยังขาดความหลากหลายของสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวควรนำเสนอความหลากหลายและเพิ่มความน่าดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น ร้านอาหารแบบพื้นเมือง หรือร้านกาแฟที่สวยงามและบรรยากาศดี ร้านขายของฝากของที่ระลึกที่หลากหลายและมีขนาดใหญ่ รวมทั้งมีข้อจำกัดการเดินทางซึ่งรถสาธารณะมีจำกัด เพื่อยืดระยะเวลาให้นักท่องเที่ยวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวชุมชนคีรีวงได้นานยิ่งขึ้น และควรมีกิจกรรมสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น มีการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เยี่ยมชมวิถีชีวิตชาวบ้านในท้องถิ่น การแปรรูปผลไม้ การบริการนำเที่ยวสถานที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น วัดพระบรมธาตุธรรมหาวิหาร วัดเจดีย์ (ไอ้ไข่) หรือ แหล่งท่องเที่ยวชนอม รวมทั้งแก้ปัญหาข้อจำกัดการเดินทางด้วยรถสาธารณะให้หลากหลายมากขึ้น 2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีช่องทางการรับรู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จึงควรจัดการส่งเสริมการตลาดและโปรโมชันในโอกาสต่างๆ ให้ลูกค้าทราบ และแชร์ข้อมูลการท่องเที่ยวผ่านโซเชียลมีเดียเพื่อแลกรับสินค้าหรือบริการในราคาพิเศษ 3) ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน คือการให้ความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ชุมชน เช่น ผ้ามัดย้อม ผลไม้แปรรูป และนักท่องเที่ยวนิยมซื้อของที่ระลึกประเภทผลไม้แปรรูป เช่น ทูเรียนกวน มังคุดกวน ผู้นำชุมชนหรือภาครัฐควรหาทางสนับสนุนพัฒนาให้วิถีชุมชนดังกล่าวมีความน่าสนใจมากขึ้นทั้งด้านมาตรฐานและคุณภาพแบบมีอาชีพ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากขึ้นรวมทั้งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้จักในผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มากขึ้น และ 4. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในชุมชนคีรีวงและแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมภายในชุมชนของนักท่องเที่ยว

เอกสารอ้างอิง

- กชพรรณ คัดชาชัย. (2563). การศึกษาแรงจูงใจการท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนบางกะเจ้า จังหวัดสมุทรปราการ. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- กมลชนก ขุนพระบาท และคณะ . (2567). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มมิลเลนเนียลต่อการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา. ใน วารสารนวัตกรรมการศึกษาศาสตร์. 1(3), 1-14.
- กรุงเทพธุรกิจ. (2568). เปิดสถิติปี 2567 ต่างชาติเที่ยวไทย 35.54 ล้านคน ส่อง 10 อันดับเดินทางสูงสุด. เรียกใช้เมื่อ 10 พฤษภาคม 2568 จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/business/1160350>
- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา. (2567). สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวประจำเดือนธันวาคม ปี 2567. เรียกใช้เมื่อ 10 กรกฎาคม 2568 จาก <https://nakhonsithammarat.gdcatalog.go.th/dataset/9ed5a74f-7b00-44a4-8a7f-663cae4804ca/resource/7679f8ec-376f-434d-8d71-094dde9e36bf>

- กิตติยา ดาวเวียงกัน และลัดดา ปินตา. (2563). การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษา สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง และสถานีเกษตรหลวงอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่. *Journal of Arts Management*, 4(2), 262-277.
- กุลวรา สุวรรณพิมล. (2556). หลักการมัคคุเทศก์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: แสงดาว.
- เกศินี โพธิ์เพชร และคณะ. (2563). พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในแหล่งท่องเที่ยวชนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 37(2), 110-136.
- ชุติกานต์ ยินดีสุข. (2559). ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทย. ใน *วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการตลาด. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ชุมชนบ้านคีรีวง. (2568). แม่น้ำลำคลอง/หมู่บ้าน ชุมชน. เรียกใช้เมื่อ 20 กรกฎาคม 2568 จาก <https://thai.tourismthailand.org/Attraction/ชุมชนบ้านคีรีวง>
- นรินทร์สิริ เชียงพันธ์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพศหญิงชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร. ใน *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.*
- ระบบบัญชีข้อมูลจังหวัดนครศรีธรรมราช. (2568). จำนวนนักท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช. เรียกใช้เมื่อ 15 กรกฎาคม 2568 จาก https://nakhonsithammarat.gdcatalog.go.th/dataset/total_tourism/resource/7d1b4e0e-66d8-4748-a765-199763db7270
- วาสนา ขวัญทองยิ้ม และคณะ. (2566). พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวพหุวัฒนธรรม ในจังหวัดสงขลา. *วิทยาการจัดการโลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 4(1), 44-55.
- ศิริมา พิมแสนนิล. (2559). กลยุทธ์การตลาดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาหมู่บ้านคีรีวงอำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. ใน *วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- สาลินี ทิพย์เพ็งและกุลดารา เพียรเจริญ. (2565). พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวในการเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา หลังวิกฤติโควิด-19. *วารสารศิลปะศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ*, 4(3), 428-442.
- Cochran, W. G. (1997). *Sampling techniques*. (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of psychological testing*. (3d ed.). New York: Harper and Row.
- Kotler, P. & Keller, K. L. (2016). *Marketing management*. (15th ed.). London: Education, Inc.
- Srithammasak, N. & Akkabin, S. (2561). The study of foreign tourists behavior towards taling–chan Floating Market. *Journal of Thai Hospitality and Tourism*, 13(1), 27-35.
- Uthayan, C. (2008). *Tourist Behavior*. Retrieved January 8, 2019, from <https://touristbehaviour.wordpress.com>